

Enzo Fortunato
Aldo Cagnoli

ENCYKLIKA PRE DETI

Prevychovať svet dospelých

Slovo na úvod napísal
PÁPEŽ FRANTIŠEK

Spolok svätého Vojtecha
Trnava 2024

ČÍTANIE
S PRIDANOU
HODNOTOU

© Dicastero per la Comunicazione
– Libreria Editrice Vaticana
00120 Città del Vaticano
www.libreriaeditricevaticana.va www.vatican.va

© 2023 Edizioni San Paolo s. r. l.
Piazza Soncino 5 – 20092 Cinisello Balsamo
(Milano) – ITALIA
www.edizionisanpaolo.it

© Spolok sv. Vojtecha – Vojtech, spol. s r. o.,
Trnava 2024

ISBN 978-80-8161-634-1

Chcem prísť za tebou.
Ešte ma požehnaj,
aby si muž zachoval,
čo ako chlapec sľuboval.

Friedrich Hölderlin

MYŠLIENKA NAPÍSAŤ ENCYKLIKU PRE DETI

Pred nejakým časom sa ma syn Samuel so zvedavosťou spýtal, o čom je tá malá knižka, ktorú som držal v rukách, písaná špecifickým štýlom a so zvláštnym symbolom na obálke, ktorý možno upútal jeho pozornosť.

Podal som mu ju do malých rúčok takmer v nádeji, že kniha odpovie namiesto mňa.

Neisto prečítal:

„*Encyklika Svätého Otca Františka Laudato si' o starostlivosti o náš spoločný domov.*“

„Ocko, čo je to encyklika?“

Začal som hovoriť a on mi odpovedal:

„Ocko, ja tomu takto nerozumiem, veď som dieťa.“

A tak som sa znova pousiloval vyjadriť sa čo najúčinnnejšie:

„Je to dôležité posolstvo o nejakej veci pre celý svet, ktoré napísal Svätý Otec.“

„Takže to čítajú všetci dospelí na svete?“ ďalej dobiedzal.

Po chvíľke váhania som potriasol hlavou a chtiac-nechtiac som mu vy-

svetlil, že hoci je to dôležité posolstvo všeobecného charakteru – v tomto prípade možno dôležitejšie od ostatných, z rôznych dôvodov ho bude čítať málo ľudí.

„Môžem si ho teda prečítať ja?“

„Azda je to pre teba ešte skoro. Si len dieťa. Je napísané komplikovane. Keď trocha vyrastieš, potom si ho prečítaš,“ odpovedal som.

„Ocko, ale keď je také dôležité a ja ho budem čítať, až keď budem veľký, to bude príliš neskoro,“ dodal zmätený.

Stránky, ktoré nasledujú, sme vytvorili a napísali práve preto, aby nebolo príliš neskoro. Môj syn mal pravdu. Práve začal s prevýchovou sveta dospelých.

Slovo „encyklika“ je odvodené z gréčtiny (*enkluklioi epistolai*) a znamená „okružný list“; je to dôležitý dokument, ktorým sa pápež obracia na celú Cirkev. Všetci veriaci v spoločenstve so svojimi pastiermi ho môžu a majú čítať a zachovávať si v mysli jeho obsah. Cieľom encykliky je pomôcť kresťanskému ľudu čeliť výzvam, ktoré v rôznom čase vznikajú v daných historických podmienkach.

Encyklika sa teda považuje za pápežovo trvalé učenie, ktoré vzhľadom na požiadavky Cirkvi odpovedá analýzou na problematiku a je odpoveďou, ktorá vychádza z Božieho slova.

Encykliky zoširoka rozvíjajú učenie pápežov a mnohé z nich rozhodujú-

---

cim spôsobom poznačili život Cirkvi. Silný dopad mali takzvané „sociálne encykliky“. Už od konca 19. storočia podnes pápeži formulujú sociálne učenie, ktoré obohatilo cirkevnú tradíciu. Istým spôsobom tieto „okružné listy“ interpretujú historický okamih vo svetle kresťanského učenia. Ak chceme byť v súlade s vanutím Ducha Svätého v dejinách Cirkvi, ktorý nám ukazuje a usmerňuje nás, ako robiť evanjelizáciu, nemôžeme inak, ako prijať tento typ dokumentov s veľkým zmyslom pre poslušnosť.

Za prvú encykliku modernej doby sa považuje tá, ktorú 3. decembra 1740 podpísal Benedikt XIV., zvolený za pápeža v tom istom roku. Nazval

---

ju *Ubi primum* a adresoval ju biskupom, ktorým pripomína ich pastierske povinnosti a pozýva ich starať sa s osobitnou pozornosťou o formáciu budúcich kňazov.

V minulom storočí Pius X. napísal šesťnásť encyklík, Benedikt XV. trinásť, Pius XI. tridsaťdva a Pius XII. štyridsaťjeden. Ján XXIII. ich za svojho krátkeho pontifikátu promulgoval osem, Pavol VI. sedem. Ján Pavol I. pre veľmi krátke trvanie pontifikátu nestačil pripraviť žiadnu encykliku, zatiaľ čo jeho nástupca Ján Pavol II. ich adresoval Cirkvi a svetu spolu štrnásť.

Neskôr Benedikt XVI. takmer za osem rokov pontifikátu podpísal

---

tri encykliky a pripravil text štvrtej, ktorú už nepromulgoval, ale sa stala osnovou pre prvú encykliku pápeža Františka *Lumen fidei*.

Encyklika *Laudato si'* sa vôbec po prvýkrát zaoberá témou ekológie a starostlivosti o spoločný domov, našu planétu. Ale jej perspektíva nie je výlučne ekologická. Ide o skutočnú, v pravom zmysle slova sociálnu encykliku.

„Aký svet chceme odovzdať tým, čo prídu po nás, deťom, ktoré dorastajú?“ Toto je ústredná otázka encykliky pápeža Františka.

Pokúsime sa priblížiť ducha tohto listu aj pomocou ďalšieho krátkeho spisu pápeža Františka *Querida Ama-*

1

**SLOVO
PRE VELKÝCH**

ČINY, KTORÉ PREDKLADÁ LAUDATO SI'

DEDIŤ

Heres je latinský termín, z ktorého sú odvodené slová *erede* (dedič), ktorý vo svojom pôvode z gréčtiny znamená doslovne *deserto* – púšť, niečo, čo chýba. Zdá sa, že obraz dediča ako prijímajúceho a zároveň ako siroty je ešte aktuálnejší pre dnešné deti.

Symbolom tejto drámy je obraz sýrskeho dievčatka, ktoré našli medzi troskami mesta Jandaris v Sýrii

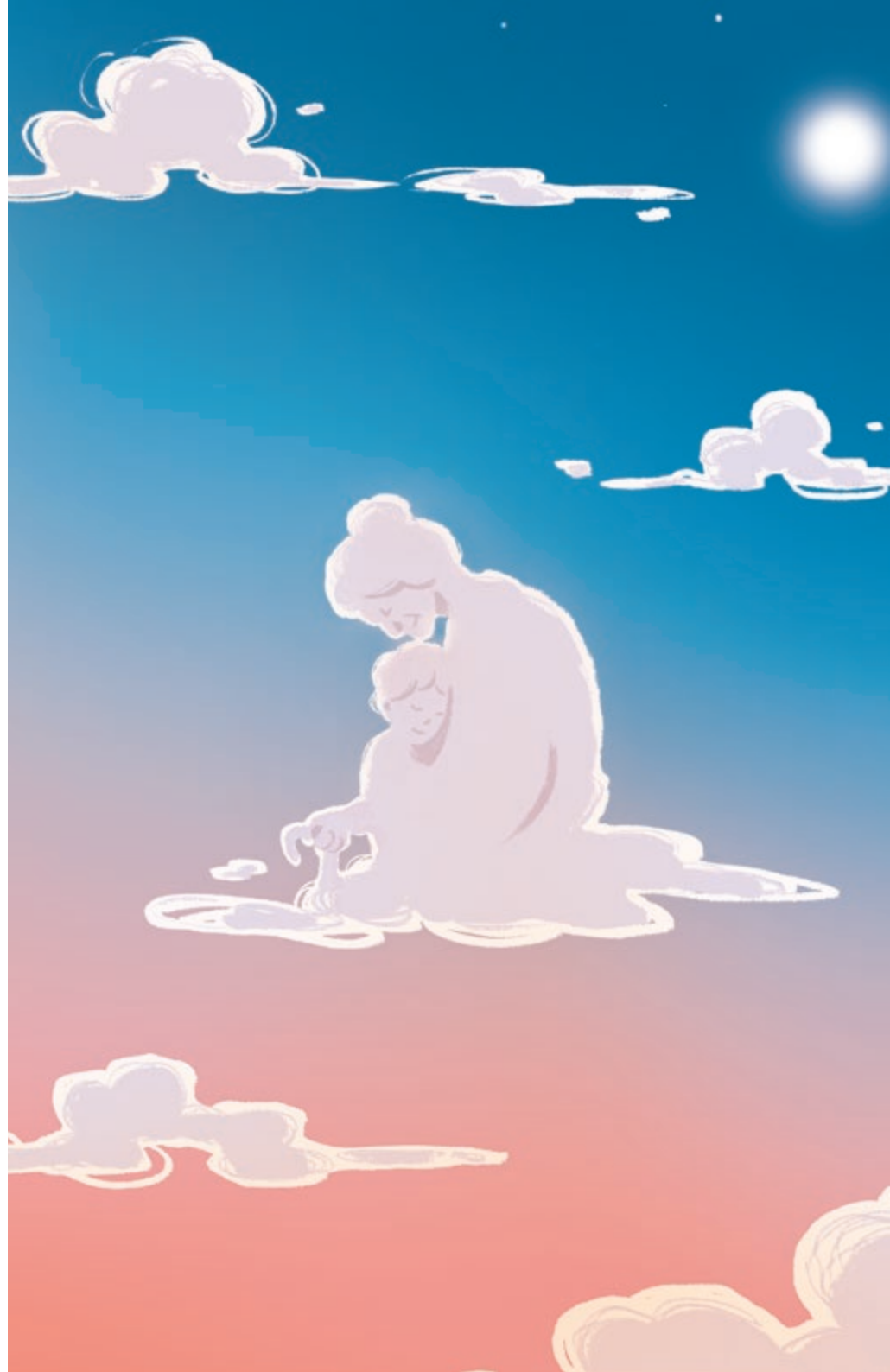

---

pri nedávnom ničivom turecko-sýrskom zemetrasení ešte živé a omotané pupočnou šnúrou. Matka zomrela krátko potom, ako ho porodila. Je to krutá a skľučujúca fotografia. Pripomína nám hlboký význam slova dedičstvo ako dar života, ktoré sa v tomto prípade zhoduje s absolútne nesporným súčasným stavom osirotenosti.

Zaiste, život je hladný po živote, ale v tejto symbolike sa skrýva aj hodnota dedičstva, odovzdávania z generácie na generáciu, z matky smerom k dieťaťu až po krajnú obeť.

V *Laudato si'* sa nikde nevyskytuje slovo dedičstvo. V skutočnosti je to však nosný predmet – pilier celej encykliky. Aké dedičstvo zanecháme

---

budúcim generáciám? Aký svet (v materiálnom aj v ideálnom zmysle)?

Ide tu predovšetkým o „materiálne“ dedičstvo – tí najmladší prevezmú našu planétu, náš „spoločný dom“, ktorý nie náhodou niektoré národy (ako aj svätý František) nazývajú Matka Zem.

Okrem toho otázka dedičstva predpokladá ďalšiu: čo robíme my otcovia a matky pre naše deti? A odpoveď všetci jasne vidia: zničili sme planétu, našu Matku Zem, a do istej miery sme všetci zodpovední, aj tí, čo hovoria, že nie sú si vedomí problému, čo sa pozerajú inde a tvária sa, že problém nejestvuje. V tomto ničivom procese sme stratili zmysel pre

---

starostlivosť a vďačnosť voči prírode aj voči druhým.

Dedenie je potrebný a nevyhnutný proces v našom raste.

Treba si však uvedomiť, že okrem toho, že čoraz viac zbavujeme našu planétu krásy a zdrojov, prebieha hlboká premena rolí. V nebezpečnej zmesi ilúzie o večnej mladosti a bezuzdného, neospravedlniteľného individualizmu sa dedenie pre deti tretieho tisícročia stáva nejasným a vzdialeným pojmom.

Ako keby sme si mysleli, a ani to veľmi neskrývame, že máme výlučné právo využívať Zem, svojvoľne sa považujeme za lepších, než sú iní, vrátane našich detí.

2

**SLOVO
PRE MALÝCH**

SPOLOČNÝ DOM

PRVÁ ČASŤ

Bola raz jedna stará dedina v najväčšom pralese Zeme. Tiekla cez ňu obrovská rieka, ktorá ako milujúca matka prinášala do daru silu, múdrosť a rovnováhu. V jej objatí muži a ženy žili v súlade s prírodou, veľmi bohatou na zvieratá a rastliny tých najvzácnejších druhov. Bol to nádherný spoločný dom, v ktorom sa všetci delili o všetko.

Medzi obyvateľmi dediny boli aj dve deti – Teo a Silvia, brat a sestra. A ako všetky deti veľmi radi objavovali v pralese nové veci, hrali sa so zvieratami a od svojich starých rodičov sa učili príbehy a tradície svojho ľudu.

Raz sa pri objavovaní pralesa vzdialili viac než obyčajne od dediny, kde bývali, a narazili na čudnú stavbu, akú ešte nevideli. Bol to veľký dom z dreva s mnohými oknami a s dverami zatvorenými na kľúč. A pred budovou boli dve tabuľky s nápismi: „Súkromné vlastníctvo“ a „Nevstupovať!“.

Obe deti boli veľmi zvedavé a rozhodli sa priblížiť k domu a oknami nazrieť dnu. Ale len čo urobili pár krokov,

---

začuli ohlušujúci hrmot. Z dverí vyšiel muž a šermoval puškou.

„Kto ste? Čo tu robíte? Hneď odíďte alebo vás zastrelím!“ skríkol na ne.

Teo a Silvia sa veľmi preľakli a vzali nohy na plecia. Muž ich trochu sledoval, ale potom sa vrátil do domu. A z diaľky počuli, ako silno zabuchol dvere.

Cestou späť do dediny si všimli niečo, čo ich rozrušilo: stromy začali krvácať.

DRUHÁ ČASŤ

Ked' sa Teo a Silvia vrátili do dediny, porozprávali o svojom nepeknom dobrodružstve starým rodi-

čom. Tí ich pozorne vypočuli a potom im vysvetlili, kto je ten muž a prečo tam bol.

„Volá sa Bruno,“ povedali. „A prišiel sem z ďalekej krajiny.“

„Prišiel sem rúbať v pralese stromy a predávať ich iným ľuďom. Preto si postavil ten dom a pred neho umiestnil nápisy. Chcel, aby prales bol len jeho a aby sa nikto nepriblížil k jeho majetku.“

„Ale prečo to robí? Les nepatrí nikomu, je všetkých!“ vykrikol Teo.

„Pretože nechápe hodnotu pralesa ani úctu, ktorú sme mu povinní preukazovať,“ odpovedal dedko. „Myslí len na peniaze, ktoré si môže zarobiť za drevo. Nezáleží mu na zvieratách,

OBSAH

Slovo na úvod pápeža Františka	5
Myšlienka napísať encykliku pre deti.....	15
1/ SLOVO PRE VELKÝCH.....	25
Činy, ktoré predkladá <i>Laudato si'</i> ...	27
Dediť	27
Spájať	38
Deliť sa	46
Darovať	53
2/ SLOVO PRE MALÝCH	59
Spoločný dom	61
Prvá časť	61
Druhá časť	64
Tretia časť.....	68
Štvrtá časť.....	71

Enzo Fortunato, Aldo Cagnoli

Encyklika pre deti

Prevychovať svet dospelých

Z talianskeho originálu

Enzo Fortunato – Aldo Cagnoli

L'Enciclica dei bambini, San Paolo Edizioni 2023,
preložila Marta Jedličková

Vydal Spolok sv. Vojtecha – Vojtech, spol. s r. o.,

Trnava 2024, ako svoju 4 486. publikáciu

Prvé vydanie

Zodpovedná redaktorka Lenka Bebjaková

Jazyková úprava Katarína Kročková

Sadzba Miroslava Magulová

Ilustrácie Gaia Guarinová, Simona Binniová

Tlač Finidr, Český Těšín

www.ssv.sk, eVojtech.sk

objednávky: 033/590 77 18

objednavky@ssv.sk

Členská zľava 15% platí v obchodnej sieti SSV.

ISBN 978-80-8161-634-1